

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ซึ่งผู้วิจัยขอสรุปผล อภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2554 จำนวน 501 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 146 คน และผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 355 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ประจำปี 2554 จำนวน 217 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 64 คน และผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 153 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเกรจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607-610) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) หาคัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่างตามกลุ่มอำเภอ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ตำแหน่ง ประสบการณ์ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 6 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1976 : 247) จำนวน 44 ข้อ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 64-65) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง .60-1.00 และค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ .37-.79 โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pear's Correlation) ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ .97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดจันทบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมสำเนาหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยส่งไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
3. กำหนดวันในการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม และผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป จำนวน 217 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 185 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 85.25

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการทดสอบค่าที (t-test) และระดับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการตรวจสอบความแตกต่างของเชฟเฟ้ (Scheffe')

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 185 คน จำแนกตามตำแหน่งเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.27 เป็นผู้ดูแลเด็ก จำนวน 129 คน คิดเป็นร้อยละ 69.73 มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 77 คน คิดเป็นร้อยละ 41.62 มีประสบการณ์ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 58.38 มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 33.51 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 60.54 และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 5.95

2. สภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่ อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) เครื่องนอน วัสดุสื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และการตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากผู้แทนองค์กรต่าง ๆ หลากหลาย

2.2 ด้านบุคลากร พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เว้นแต่ข้อที่ว่า ผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสมและไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียนเหมาะสมกับพื้นที่ในห้องเรียน

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสม่ำเสมอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้เด็กได้รับโภชนาการครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง ชุมชนและทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนให้บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีศักยภาพ

3. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลากรและด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.1 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.2 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับ

การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ดังต่อไปนี้

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นภารกิจหลักที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดทำตามอำนาจหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16-18 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบอันได้แก่ เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2554 : 13-14) ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการกำหนดนโยบาย โครงสร้างและงบประมาณในการบริการสาธารณประโยชน์รวมทั้งการบริหารจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ถวิล สารใจ (2553 : 73) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดสุโขทัย พบว่าโดยภาพรวมมีสภาพการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก รายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านบุคลากรและการบริหารจัดการ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการให้บริการส่งเสริมสนับสนุนเด็กเล็ก ได้แก่ อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) เครื่องนอน วัสดุ

สื่ออุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และการตรวจสอบสภาพเด็กเล็กประจำปี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากผู้แทนองค์กรต่าง ๆ หลากหลาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 4) ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติศัพท์ ใจทน (2555 : 50) ได้วิจัยเรื่องมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย พบว่ามาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอแม่สรวย จังหวัดเชียงราย มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้ว พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการอุดหนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เช่น อาหารกลางวัน อาหารเสริม (นม) ค่าตอบแทนและค่าครองชีพของบุคลากร ค่าวัสดุการศึกษา สามารถปฏิบัติได้มากกว่าข้ออื่น รองลงมา คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้บริการส่งเสริมสนับสนุนแก่เด็กในด้านต่าง ๆ เช่น อาหารกลางวัน อาหารว่าง อาหารเสริม (นม) เครื่องนอน วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดค่าตอบแทน สิทธิสวัสดิการของผู้ดูแลเด็กตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่นกำหนด

2. ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เว้นแต่ข้อที่ว่าผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทหน้าที่กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและสนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2553 : 19) และผู้ดูแลเด็กมีบทบาทหน้าที่ในการอบรม เลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริม

พัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 16-17) สอดคล้องกับงานวิจัยของโสธรา จิตรฉาย (2555 : 154) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าสภาพการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ด้านบุคลากร โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน รองลงมาคือ หัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

3. ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ห้องเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่มีขนาดเหมาะสมและไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดมุมประสบการณ์ต่าง ๆ ในห้องเรียนเหมาะสมกับพื้นที่ในห้องเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคาร สถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคารคำนึงถึงความมั่นคงแข็งแรง ถูกสุขลักษณะ มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 21) สอดคล้องกับงานวิจัยของนงลักษณ์ ยุทธสุทธิพงศ์ (ออนไลน์ : 2546) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (อนุบาล 3 ขวบ) เขตการศึกษา 11 พบว่าด้านอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมมีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บรรยากาศในห้องเรียนมีแสงสว่างเพียงพอและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

4. ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กสมำเสมอ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กส่งเสริมให้เด็กได้รับโภชนาการครบ 5 หมู่ รวมทั้งน้ำดื่มสะอาด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก อายุ 2-5 ปี เป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และ

ความสามารถของเด็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 27) ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐมา ทันนิต (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาสภาพและความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา พบว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ด้านวิชาการและกิจกรรมหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการสอนให้เด็กกล้าแสดงออกและมีความมั่นใจในตนเอง รองลงมาคือ สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับวัยของเด็ก ตามลำดับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ มีการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก

5. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง ชุมชนและทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชุมชนทราบอย่างทั่วถึง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสนับสนุนให้บุคลากรในท้องถิ่นที่มีความรู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคม กระบวนการบริหารแบบการมีส่วนร่วมจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 47) สอดคล้องกับงานวิจัยของสุณิษา อรัญมิตร (2552 : 56) ได้วิจัยเรื่องการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาง อำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น พบว่าสภาพการดำเนินงานของศูนย์เด็กเล็กด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และพิจารณาค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ ผู้ปกครองเด็ก ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ของ อบต. ได้มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกครั้ง ผู้ปกครองให้ความช่วยเหลือและร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกครั้ง และประสานงานกับชุมชนในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีศักยภาพ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

มีการส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2553 : 53) สอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญนภา มนยฤทธิ์ (2554 : 91) ได้วิจัยเรื่องการปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม พบว่าการปฏิบัติงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาปฐมวัย อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงานตามกำหนดการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมสนับสนุนการประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีสถานะ ภาระหน้าที่ และทัศนคติส่วนบุคคลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแตกต่างกัน อาจมีความขัดแย้งทางความคิด การยอมรับ และการรับรู้ในมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี เมื่อจำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของอำพร พันธุ์งาม (2553 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบว่านายกองค์การบริหารส่วนตำบล นักวิชาการศึกษา และหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

3. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านบุคลากร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นระยะเวลานานพอสมควรที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนภารกิจการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากหน่วยงานราชการต่าง ๆ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นเอง ดังนั้นจึงทำให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการบริหารจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี ไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของสัมฤทธิ์ เนตรประไพ (2548 : 78) ได้วิจัยเรื่องความคิดเห็นของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จังหวัดนครปฐม จำแนกตามประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง พบว่าผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่งต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมไม่ต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของเทพนิมิตร แสนพรหม (2550 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดลำพูน พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าส่วนการศึกษาหรือนักวิชาการศึกษาผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครองเด็กที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์ต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของแววดา พุฒรัตน์ (2551 : 79) ได้วิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่าสภาพการบริหารจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ จำแนกตามประสบการณ์ ด้านการบริหารบุคคล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบสภาพการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านบุคลากร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้ดูแลเด็กที่มีระดับการศึกษาต่างกันทำให้มีความคิดเห็นต่อการมีวิสัยทัศน์และบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาต่างกัน ดังนั้นจึงส่งผลให้สภาพการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑารัตน์ ศรีสด (2552 : 95-97) ได้วิจัยเรื่องสภาพที่เป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบล ในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 พบว่านายกองค์กรบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ครูพี่เลี้ยง และผู้ปกครองที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพที่เป็นจริงในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีความคิดเห็นในด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน ด้านการบริหารจัดการ ด้านการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ และด้านการมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05 ส่วนด้านงบประมาณไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี เพื่อให้งานวิจัยเกิดประโยชน์มากขึ้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะของการวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านบุคลากร จากผลการวิจัย พบว่าผู้ดูแลเด็กมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่ผู้ดูแลเด็กควรพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยการศึกษาเพิ่มเติมให้ตรงกับสายงานที่ตนเองปฏิบัติอยู่ เพื่อจะได้นำความรู้ที่ศึกษามาใช้จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัย และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการสรรหาผู้ดูแลเด็กควรยึดเกณฑ์การสรรหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติตรงตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และมีการวางแผนการพัฒนาศักยภาพผู้ดูแลเด็กด้วยการส่งผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรม หรือจัดหาทุนการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้ดูแลเด็กให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ของตนเอง

2. ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์การภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมให้คำปรึกษาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โครงการพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรส่งเสริมสนับสนุนชุมชนให้การสนับสนุนวัสดุ สื่อการเรียน การสอน และอุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัย บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการจัด กิจกรรมต่าง ๆ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มากยิ่งขึ้น

3. ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมี การแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ และระดับ จังหวัดอย่างต่อเนื่องให้มีศักยภาพมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ควรมีการศึกษาเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพสภาพการบริหารจัดการศึกษาสำหรับ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี